

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา

พ.ศ. ๒๕๕๘

.....

โดยที่ปริญญาในความหมายของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มิใช่เป็นการแสดงซึ่งการสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรใดเท่านั้น แต่เป็นการแสดงถึงผู้มีความรู้และคุณธรรมของผู้ได้รับอนุมัติปริญญา ในการกำหนดให้ “เป็น ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต และบัณฑิต” ในแต่ละสาขาวิชา ประกอบกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๘๑ ได้บัญญัติให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย และให้หรือร่วมให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ และการกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นใด และจะใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ และมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และโดยมติสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ออกข้อบังคับไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้กำหนดปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ในชั้นดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต หรือบัณฑิตของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดังต่อไปนี้

(๑) สาขาวิชาการตลาด มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “การตลาดดุษฎีบัณฑิต” เรียกโดยย่อว่า “กต.ค.” และ “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต”
ใช้อักษรย่อว่า “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “การตลาดมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “กต.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “การตลาดบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “กต.บ.”

(๒) สาขาวิชาการผังเมือง มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “การผังเมืองชุมชนปฏิบัติการ” ใช้อักษรย่อว่า “ผ.ค.” และ “ปรัชญาชุมชนปฏิบัติการ” ใช้อักษรย่อว่า “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “การผังเมืองมหาดำเนินการ” ใช้อักษรย่อว่า “ผ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “การผังเมืองบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ผ.บ.”

(๓) สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “การแพทย์แผนไทยประยุกต์ชุมชนปฏิบัติการ” ใช้อักษรย่อว่า “พทป.ค.” และ “ปรัชญาชุมชนปฏิบัติการ” เรียกโดยย่อว่า “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “การแพทย์แผนไทยประยุกต์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “พทป.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “การแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “พทป.บ.”

(๔) สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “การออกแบบชุมชนเมืองชุมชนปฏิบัติการ” ใช้อักษรย่อว่า “อบ.ม.ค.” และ “ปรัชญาชุมชนปฏิบัติการ” เรียกโดยย่อว่า “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “การออกแบบชุมชนเมืองมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “อบ.ม.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “การออกแบบชุมชนเมืองบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “อบ.ม.บ.”

(๕) สาขาวิชาทันตแพทยศาสตร์ มีปริญญาสองชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “ทันตแพทยศาสตรชุมชนปฏิบัติการ” ใช้อักษรย่อว่า “ท.ค.” และ “ปรัชญาชุมชนปฏิบัติการ” ใช้อักษรย่อว่า “ปร.ค.”
- (ข) ตรี เรียกว่า “ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ท.บ.”

(๖) สาขาวิชาเทคนิคการแพทย์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “เทคนิคการแพทย์ชุมชนปฏิบัติการ” ใช้อักษรย่อ “ทพ.ค.” และ “ปรัชญาชุมชนปฏิบัติการ” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “เทคนิคการแพทย์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ทพ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “เทคนิคการแพทย์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ทพ.บ.” และ “วิทยาศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.บ.”

(๗) สาขาวิชานิติศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “นิติศาสตรชุมชนปฏิบัติการ” ใช้อักษรย่อ “น.ค.” และ “ปรัชญาชุมชนปฏิบัติการ” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “นิติศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “น.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “นิติศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “น.บ.”

(๘) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “บริหารธุรกิจคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.ม.” และ “วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “บริหารธุรกิจบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.บ.”

(๙) สาขาวิชาบัญชี มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “บัญชีคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บช.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “บัญชีมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บช.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “บัญชีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บช.บ.”

(๑๐) สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “พยาบาลศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “พยาบาลศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.บ.”

(๑๑) สาขาวิชาพัฒนาชุมชน มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “พัฒนาชุมชนคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พช.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พช.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “พัฒนาชุมชนบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พช.บ.”

(๑๒) สาขาวิชาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “พัฒนาแรงงานและสวัสดิการคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รส.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รส.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “พัฒนาแรงงานและสวัสดิการบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รส.บ.”

(๑๓) สาขาวิชาแพทยศาสตร์ มีปริญญาสองชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “แพทยศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พ.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) ตรี เรียกว่า “แพทยศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พ.บ.”

(๑๔) สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “ภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.สธ.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “ภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.สธ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “ภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.สธ.บ.”

(๑๕) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “เกษตรศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “เกษตรศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.บ.”

(๑๖) สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “รัฐศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “รัฐศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.บ.”

(๑๗) สาขาวิชาวารสารศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “วารสารศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ว.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ว.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “วารสารศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ว.บ.”

(๑๘) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “วิทยาศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “วิทยาศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.บ.”

(๑๙) สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “วิศวกรรมศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วศ.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “วิศวกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วศ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “วิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วศ.บ.”

(๒๐) สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “ศิลปกรรมศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สป.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สป.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สป.บ.”

(๒๑) สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “ศิลปศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศศ.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศศ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “ศิลปศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศศ.บ.”

(๒๒) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “ศึกษาศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศษ.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศษ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “ศึกษาศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศษ.บ.”

(๒๓) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “เศรษฐศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “เศรษฐศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.บ.”

(๒๔) สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “สถาปัตยกรรมภายในคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สน.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “สถาปัตยกรรมภายในมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สน.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “สถาปัตยกรรมภายในบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สน.บ.”

(๒๕) สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

- (ก) เอก เรียกว่า “สถาปัตยกรรมศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สถ.ค.” และ “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”
- (ข) โท เรียกว่า “สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สถ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สถ.บ.” และ “วิทยาศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.บ.”

(๒๖) สาขาวิชาสหวิทยาการ มีปริญญาสองชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”

(ข) โท เรียกว่า “ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศศ.ม.”

(๒๗) สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สม.ค.” และ
“ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”

(ข) โท เรียกว่า “สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สม.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สม.บ.”

(๒๘) สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.ค.” และ
“ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”

(ข) โท เรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.ม.” และ
“ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศศ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.บ.” และ
“ศิลปศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศศ.บ.”

(๒๙) สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “สาธารณสุขศาสตรคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ส.ค.” และ
“ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ค.”

(ข) โท เรียกว่า “สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ส.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ส.บ.” และ “วิทยาศาสตร์บัณฑิต”
ใช้อักษรย่อ “วท.บ.”

หากปริญญาตามวรรคหนึ่งมีสาขาวิชาให้ใ้ส่วงเล็บที่มีเป็นชื่อสาขาวิชาต่อท้ายชื่อปริญญาและอักษรย่อสำหรับ
สาขาวิชาด้วย

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(ศาสตราจารย์พิเศษ นรนิติ เศรษฐบุตร)

นายกสภามหาวิทยาลัย